

طلاق توافقی: مراحل، شرایط و نکات حقوقی برای زوجین

طلاق توافقی چیست؟

طلاق توافقی، نوعی از **طلاق** است که طی آن زوجین (هم زن، هم مرد) هر دو متقاضي جدایی بوده باشند و در کلیه جزئیات و شرایط طلاق با هم توافق کرده و به رضایت مشترک برسند. چنین زوجی با مراجعه به مجتمع قضایی خانواده، توافقات خویش بصورت کتبی اعلام می کنند. توافقاتی در خصوص: مهریه، اجرت المثل، حضانت فرزندان پس از طلاق، نحوه ملاقات فرزندان توسط والد دیگر، نفقه فرزندان در زمان طلاق، نفقه زن در ایام عده، شیوه استرداد جهیزیه و... و از دادگاه تقاضای طلاق فوری می کنند. دادگاه پس از بررسی پرونده و رویت مدارک آن ها، به زوجین اعلام می کند که هر کدام، یک داور از بستگان و آشنایان خویش انتخاب نموده و به دادگاه معرفی کنند.

سوال: اگر زوجین به هر علت نتوانند داوری به دادگاه معرفی نمایند، تکلیف چیست؟

جواب: دادگاه می تواند به آنها کمک کرده و از داوران مستقر در مجتمع قضایی مربوطه برای آنها داوری انتخاب کند.

داوران موظفند با زوجین گفتگو نموده و برای اصلاح ذات البین و حفظ زندگی آنها تلاش کند. چنانچه داوران منتخب موفق به سازش میان آنها شوند که پرونده خاتمه می یابد اما اگر تلاش داورها نتیجه بخش نباشد، آنها موظف می باشند نتیجه تلاش و عدم توفیق خود در سازش را کتبا به دادگاه خانواده اعلام کنند.

نهایتاً دادگاه پس طی مراحل با طلاق زوجین موافقت نموده و گواهی عدم امکان سازش را برای آنان صادر می کند تا با مراجعه به یکی از دفاتر طلاق، حکم صادره را اجرا و صیغه طلاق را میان آنها جاری کند و پس از صدور سند طلاق، مراتب جدایی را در شناسنامه ها آنها ثبت کند.

مدت اعتبار حکم طلاق توافقی چقدر است؟

نکته مهم در گواهی عدم امکان سازش و حکم طلاق توافقی، این است که مدت اعتبار آن ۳ ماه یعنی ۹۰ روز است.

البته توجه داشته باشید که این مهلت، از زمان صدور رای نیست بل که از زمان صدور قطعیت رای شروع می شود یعنی از زمانی که دیگر هیچ کدام از زوجین نتوانند به آن اعتراض نمایند و چنانچه تا پایان آن مهلت سه ماهه، طرفین جهت ثبت طلاق خود به دفتر طلاق مراجعه نکنند، حکم صادره از درجه اعتبار ساقط می شود.

توجه داشته باشید در صورتی که طرفین طلاق توافقی در هر مرحله از مراحل دادگاه دچار اختلاف یا انصراف از طلاق یا موارد توافق شوند و آن را به اطلاع دادگاه برسانند، دادگاه از صدور گواهی عدم امکان سازش خودداری نموده و پرونده بایگانی میشود. پس از آن هریک از زوجین که خواهان طلاق باشند می بایست به روشهای قانونی دیگری اقدام نمایند.

لازم به ذکر است که حکم طلاق توافقی معمولاً سریع تر صادر می شود البته این امر پس از طی مراحل صورت می گیرد که اجمالاً به آن اشاره شد.

به موجب قانون، دادگاه های خانواده، تنها دادگاههایی هستند که صلاحیت رسیدگی به دعوی مرتبط با خانواده از قبیل نکاح، طلاق، فسخ نکاح، مهریه، جهیزیه، اجرت المثل و نحل، نفقه زوجه و نفقه اولاد، حضانت و ملاقات اطفال، نسب، نشوز، تمکین، نصب قیم و ناظر قیم و امین و عزل آنها، حکم رشد، ازدواج مجدد و اهدای جنین دارد؛ بنابراین طلاق توافقی نیز از مواردی است که رسیدگی به آن ها در صلاحیت مجتمع های قضایی خانواده خواهد بود.

مراحل طلاق توافقی

برای گرفتن طلاق توافقی، زن و شوهر باید به همراه شناسنامه و عقدنامه به یکی از دفترهای خدمات الکترونیک قضایی مراجعه کرده و فرم دادخواست طلاق توافقی را تکمیل و امضا کنند. آنها باید توافقات خود در همه موارد و مسائل مربوط به خانواده مثل حضانت فرزند، ملاقات او و امور مالی مانند مهریه، جهیزیه، نفقه و غیره را در آن مشخص کنند. پس از ثبت دادخواست در دفتر خدمات الکترونیک قضایی، پرونده به یکی از مجتمع های قضایی خانواده تهران ارسال و به یکی از شعبه های دادگاه ارجاع می شود. مطابق روال معمول، دادگاه وقت رسیدگی تعیین کرده و آنها را دعوت به حضور می کند در اولین جلسه رسیدگی پس از بررسی پرونده و اطلاع اولیه از کم و کیف مشکلات زوجین، از هر یک از آنها می خواهد داوران از میان دوستان یا بستگانشان معرفی کنند تا داوران با زوجین گفتگو و مذاکره کرده و جهت آشتی و بازگشت آنها به زندگی تمام سعی و تلاش خود را به کار ببرند و صلح و سازش ایجاد نمایند. اگر داوران به نتیجه مطلوب نرسیدند و طرفین اصرار بر جدایی و طلاق توافقی داشته باشند، داوران موظف اند، مراتب را دادگاه اعلام کرده و گزارش خود را به دادگاه ارائه دهند. قاضی دادگاه نیز بر اساس توافقات اعلامی زوجین گواهی عدم امکان سازش صادر می کند و آنها می توانند با ارائه گواهی به دفترخانه طلاق، صیغه طلاق را جاری و ثبت کنند.

مدت اعتبار گواهی عدم امکان سازش:

گواهی عدم امکان سازش به مدت ۳ ماه اعتبار دارد و اگر زوجین ظرف ۳ ماه آن را اجرا نکنند یعنی از خواسته خود انصراف داده‌اند و حکم مذکور اعتباری ندارد و بی ارزش است. بنابر این زوجین اگر مجدداً تصمیم به جدایی بگیرند، می‌بایست دوباره از ابتدا مراحل طلاق را شروع کنند.

نقش شورای حل اختلاف در پرونده طلاق:

رسالت شوراهای حل اختلاف، گفتگو با طرفین پرونده‌ها، حل و فصل منازعات و برقراری سازش میان مردم است. این اقدامات باعث رهایی طرفین از شلوغی دادگستری و کاهش فشار بر مراجع قضایی است.

در اختلافات خانوادگی نیز در صورت رضایت طرفین، شوراهای حل اختلاف می‌توانند برای اصلاح ذات‌البین دخالت کنند لکن ماهیت طلاق توافقی متفاوت است و بیانگر این است که طرفین پرونده پیش از طرح دادخواست با یکدیگر صحبت‌ها و مذاکرات کافی را انجام داده و به توافقات لازم رسیده‌اند ولی چنانچه باز هم علاقه‌ای به حفظ زندگی مشترک و برگزاری جلساتی برای سازش و مشاوره داشته باشند، بالطبع به اعضای شورای حل اختلاف ارجاع می‌شوند که فرصت دوباره‌ای برای آشتی و بازگشت به زندگی برای آنها فراهم شود.

انصراف از طلاق توافقی

آیا پس از صدور حکم طلاق توافقی می‌توان از آن انصراف داد؟

پس از صدور حکم طلاق توافقی یا گواهی عدم امکان سازش، شوهر اجباری برای آمدن به دفاتر طلاق و ثبت و امضای طلاق را ندارد. این نوع طلاق، چون با توافق طرفین صورت می‌گیرد، قانوناً ثبت رسمی طلاق هم باید با توافق طرفین باشد و نمی‌شود توافق طرفین را با الزام همراه کرد، بنابر این برای حل این مشکل شاید بهترین راهکار این باشد که طرفین الزام رفتن به دفاتر ثبت طلاق را هم جزئی از تعهدات خود در دادخواست ذکر کنند تا در نهایت در حکم دادگاه منعکس شود. در این صورت می‌شود الزام شوهر را به آنچه خود تعهد داده است از دادگاه درخواست کرد.

نمونه دادخواست طلاق توافقی

در برگه دادخواست صدور گواهی عدم امکان سازش (طلاق توافقی) مواردی که باید درج شود عبارتند از:

مشخصات خواهان‌ها یعنی زوجین: نام، نام خانوادگی، نام پدر، شغل، محل اقامت خواهان و خوانده

مشخصات وکیل دادگستری یا نماینده قانونی (در صورت وجود)

تعیین خواسته و بهای آن: تقاضای صدور گواهی عدم امکان سازش (طلاق توافقی) دلایل و منظمات دادخواست: فتوکپی مصدق عقدنامه ازدواج، شناسنامه زوجین و کارت ملی آنها

شرح خواسته:

ریاست محترم دادگستری شهرستان...

سلام و درود

احتراما، با تقدیم این دادخواست به استحضار عالی می‌رساند اینجانبان آقای... و خانم... (شوهر و زن) در تاریخ... طی سند رسمی شماره... در دفتر ازدواج شماره... تهران با یکدیگر ازدواج نموده ایم که ثمره این ازدواج تعداد... فرزند به نام... و سن... هستند و هم‌اکنون به دلایلی امکان ادامه زندگی مشترک برای ما فراهم نیست و برای طلاق و جدایی توافق رسیده‌ایم. مطابق توافقات انجام شده در مورد مهریه تصمیم گرفته ایم که... در مورد نفقه و اجرت مثل نیز مقرر گشته که... حضانت فرزندان با... است نفقه فرزندان به میزان ماهیانه... با پدر است در خصوص جهیزیه تصمیم گرفته شده که... لذا از محضر دادگاه محترم تقاضای صدور گواهی عدم امکان سازش (طلاق توافقی) را داریم.

با تشکر و تجدید احترام

نام و نام خانوادگی (زوج)

نام و نام خانوادگی (زوجه)

امضاء

آیا در پرونده طلاق توافقی، داشتن وکیل دادگستری الزامی می‌باشد؟

در طلاق توافقی داشتن وکیل الزامی و واجب نیست. زوجین می‌توانند وکیل داشته باشند و می‌توانند وکیل دادگستری نداشته باشند و یا حتی یکی از آنها وکیل داشته باشد پس داشتن وکیل دادگستری واجب نیست مگر در یک صورت که ناچار و ناگزیر از داشتن وکیل هستیم.

در چه صورتی باید حتما وکیل دادگستری داشته باشید؟

فقط در یک صورت داشتن وکیل دادگستری الزامی است آن هم در حالتی است که زن حق طلاق محضری دارد که برای استفاده از آن و گرفتن طلاق ناچار است از یکی از وکلای دادگستری استفاده کند و طلاق بگیرد.

برای طلاق توافقی کجا باید رفت؟

برای طلاق توافقی شما از دو حالت خارج نیستید، یا وکیل دادگستری دارید یا بدون وکیل هستید در ادامه کارهایی که شما در هر دو حالت باید انجام دهید را به اختصار عرض می‌کنم:

۱ - طلاق توافقی توسط وکیل دادگستری:

اگر می خواهید توسط وکلای دادگستری طلاق بگیریید کافی است وقت مشاوره بگیریید و به آنها مراجعه کنید. پیش ما در مجموعه حقوقی صدای وکیل هم میتوانید تشریف بیاورید. وکلای شما در صدای وکیل خودشان راه و چاه را بلدند مدارک شما را می گیرند و کنترل می کنند، توافقات شما و همسران را ثبت و ضبط کرده و بر اساس آن دادخواست شما را تنظیم و به دادگستری ارسال می کنند. پس از این که پرونده شما به یکی از شعبات دادگاه محول شد، وکلای شما پیگیر پرونده خواهند بود تا رای صادر شود و نهایتاً گواهی عدم امکان سازش را به دفاتر طلاق ببرید و طلاق خود را ثبت کنید. البته خانمها در صورت بکارت نیاز به گواهی مربوطه خواهند بود البته گواهی عدم بارداری نیز از آزمایشگاه هم الزامی می باشد.

معمولا در تمامی این مراحل نیاز به حضور زوجین نیست و کارها توسط وکلای دادگستری انجام خواهد شد.

۲ - طلاق توافقی بدون داشتن وکیل دادگستری:

در صورتی که تمایل ندارید از وکلای دادگستری استفاده کنید، باید خودتان (دو نفری) به یکی از دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در سطح شهر بروید و طی دادخواستی تقاضای صدور حکم طلاق توافقی کنید.

در دادخواست لازم است توافقات خود را در خصوص مهریه، حضانت فرزندان، نفقه، اجرت‌المثل، جهیزیه، ملاقات فرزندان و... بیان کنید و تاکید کنید که طلاق توافقی است و هیچ اختلافی در موارد اعلام شده با هم ندارید.

پرونده شما پس از چند روز به یکی از شعبات دادگستری ارجاع می شود و دادگاه برای شما وقت رسیدگی تعیین می کند. در روز جلسه، هر دو نفر باید با کارت ملی حاضر شوید و به سوالات قاضی پاسخ دهید.

فراموش نکنید پاسخهای شما به قاضی باید حتما با تایید و موافقت دیگری همراه باشد چون هرگونه اختلاف یا چانه زنی برای توافقات، باعث می شود پرونده شما ابطال شود و زحمات شما از بین برود.

دادگاه سپس شما را ارجاع به داوری می دهد. لازم است دو نفر از آشنایان را بعنوان داور به دادگاه معرفی کنید پس از مرحله داوری، چند تشریفات اداری دیگر هم وجود دارد که سخت نیست فقط کمی وقتگیر است در نهایت حکم طلاق صادر می شود و شما با در دست داشتن آن حکم به یکی از دفاتر طلاق سطح شهر مراجعه و طلاق را ثبت می کنید.

آیا طلاق توافقی در یک هفته تا ده روز انجام می شود؟

زیاد از ما می پرسند که طلاق توافقی چند روزه انجام می شود؟ در تبلیغات دفاتر حقوقی هم زیاد می بینیم که عنوان می کنند که در یک هفته طلاق توافقی را انجام می دهند این قبیل ادعاها از نظر ما گزافه است و حقیقت ندارد. اگر موارد خاص را کنار بگذاریم باید بگویم: طلاق توافقی قطعاً بیشتر از ۱۰ روز طول می کشد.

اگر بخواهم پاسخ درستی بدهیم باید بگویم طلاق توافقی معمولا در یک جلسه رسمی دادگاه رسیدگی می شود اگر چه چند مرحله مراجعه و پیگیری دیگر هم نیاز دارد. در حال حاضر به نظر می رسد مجموع زمان این عملیات بین ۳ هفته تا ۳ ماه متغیر باشد. لذا توصیه می کنم فریب قول های بی پایه و پوچ را نخورید و زندگی خود را بر اساس وعده های بدون پشتوانه برنامه ریزی نکنید.

در طلاق توافقی چه چیزهایی به زن تعلق میگیرد؟

همه می دانیم که مطابق قانون به مجرد ازدواج، حق هایی برای زنان در نظر گرفته می شود حق هایی مثل **مهریه**، **نقده**، **اجرت المثل** و غیره. قانون می گوید هر آنچه که پس از ازدواج به زن تعلق می گیرد باید هنگام طلاق تعیین تکلیف شود یعنی این حقوق باید محاسبه و نحوه پرداخت آنها مشخص گردند و در صورت ابهام، مبلغ دقیق آنها مشخص شود (مثل اجرت المثل).

اگر چه این موارد مالی، همگی از حقوق زن هستند منتها به یاد داشته باشیم که حق طلاق هم متقابلا در دست مرد است و اگر میان زن و مرد توافقی حاصل نشود طلاقی نیز واقع نخواهد شد.

نتیجه اینکه در طلاق توافقی زن و شوهر نیازمند رضایت و موافقت دیگر در طلاق هستند و بدون تمایل و توافق دیگری قادر به طلاق و جدایی نخواهند بود.

بخشنامه جدید طلاق توافقی

طبق بخشنامه جدید، متقاضیان طلاق توافقی باید حداقل ۳ جلسه به مشاوره بروند و بدون اخذ گواهی مشاوره امکان طرح دادخواست طلاق توافقی برای آنان نیست. برای این کار زوجین باید در سامانه تصمیم سازمان بهزیستی ثبت نام کنند تا به واحدهای مشاوره معرفی گردند. پس از طی این مرحله، می توانند دادخواست خود را ثبت نمایند.

آیا طلاق توافقی بدون دادگاه ممکن است؟

طلاق آثار اجتماعی و هزینه های فراوانی برای جامعه دارد و در همه کشورها، مسئولین فرهنگی، دغدغه کاهش میزان طلاق را دارند. در کشور ما به موجب قانون هر طلاقی نیاز به مجوز رسمی دارد و دفاتر طلاق بدون مجوز کتبی دادگاه، حق ثبت هیچ طلاقی را ندارند.

زوجین برای ثبت طلاق در شناسنامه و گرفتن سند طلاق باید حتما حکم دادگاه را به دفاتر طلاق ارائه دهند.

بعد از رای دادگاه برای طلاق توافقی چه باید کرد؟

همانطور که اشاره کردیم بعد از صدور حکم طلاق توسط دادگاه، برای ثبت آن باید به دفتر طلاق مراجعه نمود. مسئول دفتر طلاق پس از تکمیل مدارک و معرفی چهار شاهد، اقدام به انشای صیغه طلاق و صدور سند طلاق می کند.

مدارک لازم برای ثبت طلاق توافقی

پس از طی مراحل دادرسی و اتمام آن باید به دفتر ثبت طلاق مراجعه نمود.

مدارک مورد نیاز برای ثبت و اجرای طلاق در دفتر طلاق، عبارتند از:

* اصل شناسنامه و کارت ملی زوجین همراه با کپی آنها.

* اصل سند ازدواج یا عقدنامه همراه با کپی سند ازدواج.

* گواهی وضعیت بارداری: ارائه گواهی معتبر مبنی بر باردار بودن یا نبودن زوجه که توسط آزمایشگاه صادر شده است.

* گواهی عدم امکان سازش: این گواهی، همان حکم طلاق است که توسط دادگاه خانواده صادر شده است و مجوز ثبت طلاق برای سردفتر مربوطه و صدور سند طلاق است.

* وکالت نامه معتبر: در صورتی که زوجین از وکیل استفاده کنند، وکیل یا وکلای مربوطه، باید وکالت نامه های معتبر خود را به سردفتر طلاق ارائه نمایند.

* گواهی قطعیت حکم: که نشان می دهد به حکم طلاق صادره، مورد اعتراض واقع نشده و حکم مذکور قطعیت یافته است.

* پرداخت هزینه ثبت طلاق: هزینه ثبت طلاق بر اساس نرخنامه رسمی دفاتر طلاق که به آنها اعلام شده، پرداخت می شود.

پاک کردن طلاق از شناسنامه چگونه است؟

در صورتی که در جلسات دادگاه برای قاضی احراز شود که زوجین در ایام ازدواج خود با هم ارتباط زناشویی نداشته اند و زوجه باکره می باشد، به تقاضای زن او را به پزشکی قانونی معرفی می نماید. پس از تایید موضوع توسط پزشکی قانونی، دادگاه موضوع بکارت خانم را در حکم خود قید خواهد نمود. بع این ترتیب، زوجه پس از ثبت طلاق می تواند به اداره ثبت احوال مراجعه کند تا موضوع ازدواج و جدایی او از شناسنامه اش پاک شود.

آیا طلاق توافقی از طرف زن وجود دارد؟

حقیقت این است که ما در قوانین خانواده جمهوری اسلامی، طلاق به نام طلاق توافقی نداریم بلکه طلاق توافقی محصول ابتکار و زیرکی بانوان باهوش کشور ماست که بخاطر سستی قوانین خانواده و مبارزه با نواقص آن به وجود آمده است.

ما در شرع مقدس، یک نوع طلاق داریم که به آن طلاق خلع می‌گوییم. در طلاق خلع زن به واسطه اکراه و انزجاری که از شوهرش دارد، می‌پذیرد که مالی (کمتر، معادل یا بیشتر از مهریه) را به او بدهد تا او را راضی به طلاق کند و قضات دادگاه‌ها طلاق توافقی را به لحاظ قانونی با مواد مربوط به طلاق خلع همسان سازی می‌کنند.

آیا رجوع از بذل و بخشش مهریه در طلاق توافقی ممکن است؟

بله پاسخ ما مثبت است اما این یک موضوع تخصصی است که نیازمند بررسی حکم دادگاه و سندهای ازدواج و طلاق است مشروط به این که ایام عده به پایان نرسیده باشد. وکلای دادگستری مستقر در مجموعه حقوقی صدای وکیل، می‌توانند در این خصوص و در زمینه‌های مختلف حقوقی، به شما کمک و یاری کنند. پاسخگویی به سوالات کوتاه تلفنی در [صدای وکیل](#) رایگان است.

شماره تلفنهای ما: ۰۲۱۶۶۵۶۷۳۱۱

آدرس ما: تهران، میدان انقلاب خیابان جمالزاده جنوبی نبش کوچه شعله ور.

در حوزه وکالت و مشاوره در خدمت شما خواهیم بود.

توجه مهم: همیشه این گونه بوده که قوانین و مقررات به مرور زمان و به واسطه قوانین و مصوبات جدید تر دچار تغییر و تحول می شوند. طلاق توافقی نیز از این قاعده مستثنی نیست. بنابر این، برای اطمینان از دقیق بودن اطلاعات و انجام مراحل قانونی به صورت صحیح، حتماً با یک وکیل دادگستری مشورت کنید. ما هم در مجموعه حقوقی صدای وکیل می توانیم در حد توان خود به شما کمک کنیم در صورت تمایل با ما تماس بگیرید.